

«Μέσα στα χρόνια “χορτάσαμε” αίμα και πτώματα. Η δουλειά σας δεν πρόσβαλε κανέναν. Σωστά κάνατε», είπε η **Χέλα Κούνιο**, κόρη του επιζώντα του Ολοκαυτώματος Χάιντς Κούνιο, στη **σκηνοθέτρια του ντοκιμαντέρ «Τα παιδιά του Ουμπέρτο Πρίμο» Αλεσάντρα Μαϊολέτι**, μετά το τέλος της προβολής της ταινίας στην κατάμεστη αίθουσα Τζον Κασσαβέτης στο πλαίσιο του 24ου Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ Θεσσαλονίκης.

«Χαίρομαι που αναγνωρίζεται το μήνυμα που ήθελα να δώσω με την ταινία», αναφέρει στο Αθηναϊκό/Μακεδονικό Πρακτορείο Ειδήσεων η σκηνοθέτρια. Νωρίτερα, στη συζήτηση που ακολούθησε της προβολής, η Μαϊολέτι είχε επισημάνει ακριβώς αυτό: «Σκεφτήκαμε ότι τα ίδια τα θύματα δεν θα ήθελαν να τους δείξουμε με άλλον τρόπο».

Το 2003, στη Θεσσαλονίκη, ο Αντόνιο Κρεσέντσι, ο οποίος συνυπογράφει το σενάριο μαζί με την Αλεσάντρα Μαϊολέτι, ανακάλυψε διπλώματα, εκθέσεις και εργασίες των μαθητών του σχολείου καθώς και αρχεία ιστορικής σημασίας. Τα ευρήματα αυτά αποτέλεσαν την απαρχή για μια έρευνα που κράτησε 18 χρόνια και στην οποία στηρίχτηκε το δραματοποιημένο ντοκιμαντέρ.

Καθηγητής τότε στο σχολείο, ο Αντόνιο Κρεσέντσι ανακάλυψε την κούτα με τα έγγραφα και τις εκθέσεις των μαθητών του 1941-'42. Έκτοτε αφιέρωσε μεγάλο κομμάτι της ζωής του προσπαθώντας να συνθέσει τις ιστορίες. Κατά τη διάρκεια της έρευνάς του αναζήτησε επιζώντες του Ολοκαυτώματος και τις οικογένειές τους σε όλο τον κόσμο όχι μόνο για να διηγηθεί την ιστορία τους, αλλά και για να παραδώσει τα 153 απολυτήρια που βρέθηκαν στις κούτες του σχολείου. Όσα δεν κατάφερε να παραδώσει στους άμεσα ενδιαφερόμενους, τα παρέδωσε στο Εβραϊκό Μουσείο Θεσσαλονίκης.

Το docudrama «**Οι μαθητές του Ουμπέρτο Πρίμο**» είναι αφιερωμένο στα θύματα του Ολοκαυτώματος. Μέσα από τις περιπέτειες εννέα Εβραίων μαθητών του ιταλικού σχολείου «Ουμπέρτο Πρίμο», αφηγείται την ιστορία του Ολοκαυτώματος στη Θεσσαλονίκη, όπου το 96% των Εβραίων της πόλης εκτοπίστηκαν στο Άουσβιτς.

«Σκοπός του ντοκιμαντέρ είναι να καλλιεργήσουμε μια κουλτούρα μνήμης ως διαμοιρασμένη συλλογική γνώση, να δημιουργήσουμε έτσι μια κοινωνικά διαδραστική συνείδηση ενάντια στην οποιαδήποτε μορφή άρνησης ενός ιστορικού γεγονότος, του Ολοκαυτώματος, που άλλαξε οριστικά την ιστορία της σύγχρονης Ευρώπης», αναφέρουν οι δημιουργοί.

Το κουβάρι της ιστορίας των μαθητών του Ουμπέρτο Πρίμο, άρχισε να ξετυλίγεται, όταν μια κόλλα χαρτί «προσγειώθηκε» πάνω στον κ. Κρεσέντσι, την ώρα που έκλεινε τα παράθυρα του σχολείου εξαιτίας μιας ξαφνικής μπόρας το καλοκαίρι του 2003.

«Πριν διαβάσω τι έγραφε, κατάλαβα αμέσως ότι ήταν μια έκθεση άλλης εποχής. Καλογραμμένη και προσεκτική. Όταν τη διάβασα ενθουσιάστηκα και αναρωτήθηκα τι έγινε αυτό το παιδί. Ξέρετε πόσες μέρες καθόμουν στις σκάλες και σκεφτόμουν ότι εκεί έτρεχαν, έπαιζαν αυτά τα παιδιά;».

Ο ίδιος ήταν ήδη «προετοιμασμένος», όπως εξηγεί. «Πριν από αυτό το γεγονός είχε συμβεί κάτι άλλο που με έκανε να μάθω για την ιστορία της πόλης», λέει.

Σε μια βόλτα που έκανε στην περιοχή της Βασ. Όλγας το 1990, όταν πρωτοήρθε στη Θεσσαλονίκη, διψασμένος είδε μια βρύση στην αυλή ενός σπιτιού και μπήκε να πιει νερό. «Μόλις έσκυψα για να πιω, κοκάλωσα. Πατούσα πάνω σε μια ταφόπλακα, που είχαν βάλει για διευκολύνει τη ροή του νερού. Αναρωτήθηκα γιατί ήταν εκεί η ταφόπλακα και έμαθα για την καταστροφή του εβραϊκού νεκροταφείου», εξηγεί ο κ. Κρεσέντσι. Η βεβήλωση του νεκροταφείου αναφέρεται και στην ταινία, όπως και το ότι τις ταφόπλακες από τα Εβραϊκά Μνήματα χρησιμοποίησαν οι Γερμανοί -ακόμη και για την κατασκευή πισίνας- ο δήμος, η μητρόπολη και πολίτες.

Από την αρχή της γνωριμίας της Μαϊολέτι με τον Κρεσέντσι, πριν από επτά χρόνια, της περιέγραψε την ιστορία, η οποία τη συγκίνησε πολύ. Στην ίδια -που είναι σκηνοθέτρια στο θέατρο και χορογράφος- αρέσει πολύ να δουλεύει με παιδιά και θεώρησε ότι είναι ευκαιρία να ξαναζωντανέψει τις ζωές των μαθητών του Ουμπέρτο Πρίμο.

«Έκανα για πολλά χρόνια την έρευνά μου, αλλά η Αλεσάντρα μού έδωσε την ιδέα να δουλέψουμε με μια άλλη οπτική. Να μάθει ο κόσμος τι έχει συμβεί και να δώσουμε φωνή σε αυτά τα παιδιά», τονίζει. Κάποια από αυτά τα παιδιά έχασαν τη ζωή τους στα στρατόπεδα συγκέντρωσης, άλλα ξέφυγαν, ενώ ένα από αυτά, ο Αλμπέρτο Μοδιάνο ζει μέχρι σήμερα με τη σύζυγό του στην Αθήνα.

Οι ιστορίες τους, όπως αποκαλύφθηκαν από την πολυετή έρευνα του Κρεσέντσι, έγιναν πρώτα παράσταση στο Μέγαρο Μουσικής Θεσσαλονίκης και στο Από Μηχανής Θέατρο στην Αθήνα το 2017 και η ανταπόκριση του κόσμου ήταν θερμή.

Στο μεταξύ, η έρευνα προχωρούσε διαρκώς και η Μαϊολέτι με τον Κρεσέντσι αποφάσισαν να γράψουν μαζί ένα σενάριο για να γίνει μια ταινία. Είναι η πρώτη ταινία της Αλεσάντρα Μαϊολέτι, και η ίδια θεωρεί ότι η εμπειρία της στο θέατρο τη βοήθησε να μπει στην ουσία. «Στο θέατρο βάζεις ένα φως και λες ότι είναι το φεγγάρι και αυτήν την εμπειρία εκμεταλλεύτηκα για την ταινία», σημειώνει, προσθέτοντας ότι ήδη έχει κάποιες ιδέες για μια επόμενη ταινία.

Η ταινία προβάλλεται διαδικτυακά στο www.filmfestival.gr μέχρι το τέλος του Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ Θεσσαλονίκης στις 20 Μαρτίου 2022.

ΠΗΓΗ: newsit.gr, 14.3.2022